

MoodleMoot 2016
A magyar Moodle felhasználók éves találkozója

OKTATÁSKUTATÓ
ÉS FEJLESZTŐ
INTÉZET

**AZ EMELT SZINTŰ INFORMATIKA ÉRETTSÉGI
SZÓBELI VIZSGÁINAK TAPASZTALATAI**

Dancsó Tünde
dancso.tunde@gmail.com

MoodleMoot 2016

OKTATÁSKUTATÓ
ÉS FEJLESZTŐ
INTÉZET

Bevezetés

A minőségfejlesztés legelterjedtebb módszere a **PDCA** ciklus:

- a már lezajlott folyamat **tervezését, megvalósítását** és **értékelését** követő **visszacsatolással** javítható az újabb folyamat.

A vizsgálat célja:

- Az emelt szintű informatika érettségi vizsga szóbeli vizsgabizottságainak az elnökei és fagjai által 2005 óta összegyűjtött **tapasztalatok feldolgozása,**
- a vizsgára való felkészülés és felkészítés **folyamatának támogatása,**
- a szóbeli vizsga **eredményességének javítása.**

MoodleMoot 2016

OKTATÁSKUTATÓ
ÉS FEJLESZTŐ
INTÉZET

Jogszabályok

100/1997. (VI. 13.) Kormányrendelet az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról.

Az érettségi vizsga részletes követelményeiről szóló 40/2002. (V. 24.) OM rendelet

Normatív, előíró jogszabályok kiegészítése **leíró jellegű vizsgálattal.**

Az érettségi vizsga rejtett jellemzőinek a feltárása.

MoodleMoot 2016

OKTATÁSKUTATÓ
ÉS FEJLESZTŐ
INTÉZET

A vizsga szabályozása

Időtartam: maximum **20 perc**
Értékelés: legfeljebb **30 pont**
A vizsga objektivitását **központi pontozási útmutató** segíti.

Központi tételSOR

A szóbeli vizsga során

- a vizsgázónak **önállóan** ki kell fejtenie a tételét,
- ezt követően a vizsgabizottság egy **rövid beszélgetést** folytat a vizsgázóval,
- melynek során a témával kapcsolatos kommunikációs képesség felmérésére kerül sor.

MoodleMoot 2016

OKTATÁSKUTATÓ
ÉS FEJLESZTŐ
INTÉZET

A szóbeli vizsga témakörei

1. kommunikáció;
2. információ és társadalom;
3. jelátalakítás és kódolás;
4. a számítógép felépítése;
5. az operációs rendszer és főbb feladatai;
6. kommunikáció az interneten;
7. könyvtárak;
8. dokumentumtípusok;
9. tájékoztató eszközök

MoodleMoot 2016

OKTATÁSKUTATÓ
ÉS FEJLESZTŐ
INTÉZET

Értékelés

- (1) **logikai** felépítés (max. 6 pont)
- (2) **kifejezőkészség,** szaknyelv használata (max. 6 pont)
- (3) **tartalom** (max. 12 pont)
- (4) **kommunikatív** készség (max. 6 pont)

MoodleMoot 2016

Statistikai adatok (2015)

OKTATÁSKUTATÓ
ÉS FEJLESZTŐ
INTÉZET

Informatika - emelt szint
1635 vizsgázó
Százalék: 60,43%
Osztályzat: 4,16

Osztályzat	1	2	3	4	5
fő	24	52	341	434	784
%	1,47%	3,18%	20,86%	26,54%	47,95%

Forrás: oktas.hu

MoodleMoot 2016 7

A vizsgálat célja, módszere

OKTATÁSKUTATÓ
ÉS FEJLESZTŐ
INTÉZET

Cél
A vizsgáztatók szóbeli vizsgákon szerzett tapasztalatainak felmérése.

Vizsgálati eszköz
saját fejlesztésű, nyitott kérdésekből álló **online kérdőív**.

A célok érdekében foglalmaztuk meg kérdéseinket. A válaszadók emellett egyéb véleményeiket is megfogalmazhatták.

MoodleMoot 2016 8

A vizsgálat kérdései

OKTATÁSKUTATÓ
ÉS FEJLESZTŐ
INTÉZET

- (1) Milyen **munkamódszereket** alakít ki a vizsgabizottság?
- (2) Miért **előnyös** a szóbeli vizsga?
- (3) Miért **hátrányos** a szóbeli vizsga?
- (4) Milyen **változások** azonosíthatók az utóbbi években az eredmények tekintetében?
- (5) Milyen **tapasztalatok** fogalmazhatók meg összességében, illetve az egyes témakörökben lezajlott feleletekre vonatkozóan?
- (6) Milyen **fejlesztési javaslatok** fogalmazhatók meg a szóbeli vizsga eredményességének javítása érdekében?
- (7) Milyen **nehézségekkel** találkozhatnak a vizsgáztatók a vizsgán?

MoodleMoot 2016 9

1. A vizsgabizottság munkamódszerei

OKTATÁSKUTATÓ
ÉS FEJLESZTŐ
INTÉZET

(1) Milyen **munkamódszereket** alakít ki a vizsgabizottság?

Hogyan alakítják ki a **vizsgafolyamatokat**?
Hogyan zajlik az **egyéni értékelőlapok** kitöltése?
Milyen időközönként történik a feleletek közös **értékelése**?
Hogyan történik a **konszenzus** kialakítása?
Ki teszi fel a **kérdéseket** a vizsgázónak?
Mi az **elnök** szerepe?

MoodleMoot 2016 10

1. A vizsgabizottság munkamódszerei (eredmények)

OKTATÁSKUTATÓ
ÉS FEJLESZTŐ
INTÉZET

A vizsga előtti folyamatok (reggel 7 órától)
Felkészülés
Egyeztetések
Alapelvek rögzítése
Tételek átnézése
Gyakorlati feladatokhoz szükséges **eszközök** ellenőrzése
Adminisztrációs feladatok szétosztása (személyazonosság ellenőrzése, aláírások, jegyzetek összegyűjtése)

MoodleMoot 2016 11

1. A vizsgabizottság munkamódszerei (eredmények)

OKTATÁSKUTATÓ
ÉS FEJLESZTŐ
INTÉZET

Felelet
A felkészülési **idő** biztosítása (min. 30 perc)
A feleletet a vizsgázó **önállóan** építi fel (vázlat). Csak akkor szakítottuk félbe, ha teljesen eltért a tétel témájától.
A felelet után tettük fel a kérdéseket, amelyek a vizsgázó témával kapcsolatos tudását igazolták. A kommunikációs képességek felmérése.
Kérdések: tévedések, szakmai pontatlanságok, hiányosságok.

MoodleMoot 2016 12

1. A vizsgabizottság munkamódszerei (eredmények)

OKTATÁSKUTATÓ ÉS FEJLESZTŐ INTÉZET

Kérdező szerepkör vizsgabizottságonként **eltérő**

A. A kérdések feltevésekor **mindenki egyforma szerepet** tölt be.

B. **Egy tanár kérdez**, a vizsgázó vele beszélgetett elsősorban, de a többiek is kérdezhettek.

- B1: a vizsgáztató személye spontán alakult ki a vizsga során.
- B2: a vizsgáztató személyét a tétel kihúzásakor egyeztetik.

MoodleMoot 2016 13

1. A vizsgabizottság munkamódszerei (eredmények)

OKTATÁSKUTATÓ ÉS FEJLESZTŐ INTÉZET

Értékelés:

A. A feleletek után **azonnal**, vagy

B. Ebédszünetben vagy **a nap végén**.

Vita nem volt.

„Meglehetősen **jó hangulatú** vizsgákon vettem részt, törekedtünk a feszültség oldására. Ebben a kollégák jó partnerek voltak.”

MoodleMoot 2016 14

2. A szóbeli vizsga előnyei

OKTATÁSKUTATÓ ÉS FEJLESZTŐ INTÉZET

(2) Miért előnyös a szóbeli vizsga?

Szakkifejezések használata

Rendszerezés

Külső vizsga, ismeretlen vizsgáztatók, vizsgarutin

Objektív értékelés

MoodleMoot 2016 15

2. A szóbeli vizsga előnyei (eredmények)

OKTATÁSKUTATÓ ÉS FEJLESZTŐ INTÉZET

A tananyag egy része elmélet, amelyet szóban lehet számon kérni.

A vizsgázó **javíthatja** az eredményét. (Stratégia!)

Nem jönnek el a szóbelire azok, akiknek rosszul sikerült a gyakorlati vizsgarész.

„A tantárgy jellegéből adódóan elsősorban a gép előtt végzett munkáról szól, de fontos, hogy ne szakbarbárokat képezzünk.”

Általános tájékozottságot méri.

A **rendszerben** való gondolkodást segíti.

Kommunikációs képességek fejlesztését ösztönzi.

MoodleMoot 2016 16

2. A szóbeli vizsga előnyei (eredmények)

OKTATÁSKUTATÓ ÉS FEJLESZTŐ INTÉZET

A vizsgázó szempontjából
Lehetőség arra, hogy **javítson** az eredményén.
Alapvetően **jól definiált tananyagból** kell felelnie.
Megmutathatja, hogy érti az **összefüggéseket**.
Objektív visszajelzést kap a tudásáról, felkészültségéről.
Megismerkedhet általa nem ismert szakemberek **kérdései stílusával** (vizsgarutin).

A vizsgáztató szempontjából
Felmérheti a **követelményszintet**, amit a következő évben a saját iskolájában kamatoztathat.
Lehetősége van a diákok felkészültsége alapján a **saját munkáját értékelni**.
Megismerkedhet új kollégákkal, akikkel **szakmai kapcsolatot** alakíthat ki.
Azon kevés lehetőségek egyike, amivel **kiegészítő jövedelemhez** juthat.

MoodleMoot 2016 17

3. A szóbeli vizsga hátrányai

OKTATÁSKUTATÓ ÉS FEJLESZTŐ INTÉZET

(3) Miért hátrányos a szóbeli vizsga?

Vizsgaszervezési
pl. rövid idő alatt kell értékelni a vizsgázó teljesítményét, időkorlát

Tartalmi
pl. a választott tétel befolyásolhatja az elért eredményt

Módszertani
Felelettel kapcsolatos elvárások, pl. felépítés

Pszichológiai
pl. holdudvar hatás, a vizsgázó érzelmi állapota, egyéb hatások

MoodleMoot 2016 18

3. A szóbeli vizsga hátrányai (eredmények)

OKTATÁSKUTATÓ ÉS FEJLESZTŐ INTÉZET

A szóbeli vizsga fontos!!!

„Vannak olyan tanulók, akik nagyon jól tudnak a gépen dolgozni, de személyiségükből adódóan **nehezen kommunikálnak**, az ő számukra hátrányos lehet.”

„Emelt szintű vizsgát általában azok tesznek, akik valamely **felsőoktatási intézmény** informatikai követelményeket támaztó szakján tanulnak tovább, ahol az **alapvető informatikai ismereteknél többet várnak** el. Ezt szóbeli nélkül felmérni szinte nem is lehetne!”

MoodleMoot 2016 19

3. A szóbeli vizsga hátrányai (eredmények)

OKTATÁSKUTATÓ ÉS FEJLESZTŐ INTÉZET

A vizsgázó szempontjából
Lehet, hogy nem tudja megfelelően kezelni a **stresszhelyzetet**.
Idegen környezetben, idegenek előtt kell szerepelnie.
A végeredmény **nem pusztán a tárgyi tudása alapján** alakul ki (az eredmény rendszerszintű, logikus gondolkodást, és a tárgyi tudást egyszerre mér).

A vizsgázató szempontjából:
Saját óráin más helyettesíti.

A helyszín szempontjából:
kiesik egy/vagy több (gép)terem aznapra.

MoodleMoot 2016 20

4. Az elmúlt évek változásai

OKTATÁSKUTATÓ ÉS FEJLESZTŐ INTÉZET

(4) Milyen **változások** azonosíthatók az utóbbi években az eredmények tekintetében?
Azonosítható-e valamilyen **trend**?
Hogyan **változott** a vizsgázók **teljesítménye** az elmúlt években?
Befolyásolják-e a körülmények az **eredményt**?
Hogyan segítette a **vizsgabizottság működése** az eredményességet?
A **segédkönyvek** tartalma hogyan hat az eredményre?

MoodleMoot 2016 21

4. Az elmúlt évek változásai (eredmények)

OKTATÁSKUTATÓ ÉS FEJLESZTŐ INTÉZET

„Minden évben **más helyszínen** vizsgáztatunk.”
„A vizsgázató nem tudhatja, hogy
– honnan jöttek a vizsgázók,
– és milyen eredményt értek el az írásbeli vizsgán.”

„A vizsgadokumentációt titoktartás védi, ezért csak a halványuló emlékekből lehet meríteni.”
„Minden évben előfordul, hogy **nem jelenik** meg a vizsgázó, vagy **abszolút felkészületlen**. Ez a sikertelen gyakorlati vizsga következménye lehet, és nem változott az elmúlt pár év során.”

MoodleMoot 2016 22

5. Tapasztalatok összegzése

OKTATÁSKUTATÓ ÉS FEJLESZTŐ INTÉZET

(5) Milyen **tapasztalatok** fogalmazhatók meg **össességében**, illetve az **egyes témakörökben** lezajlott feleletekre vonatkozóan?

Vizsgázók **felkészültsége**
Tételek **nehézsége** eltérő

MoodleMoot 2016 23

5. Tapasztalatok összegzése (eredmények)

OKTATÁSKUTATÓ ÉS FEJLESZTŐ INTÉZET

„Néhány tanuló **felkészületlenül** jön a vizsgára.”
„Néhányan **nincsenek tisztában a követelménnyel**.”
„Alapvetően **egyszerű tételek** szerepelnek.”
„Túl **sok a felkészülési idő**, minden diák bőven végez 15-20 perc alatt a kidolgozással.”
„A feleletek minősége általában a témakörtől **független**.”
„A **könyvtárhasználattal** kapcsolatos tételek adják a **legrosszabb** eredményeket.”
„A **hardveres és szoftveres** tételek a **legsikeresebbek**.”

MoodleMoot 2016 24

5. Tapasztalatok összegzése (eredmények)

OKTATÁSKUTATÓ ÉS FEJLESZTŐ INTÉZET

„A feleletek kevésbé tükrözik az informatika gyors változásait.”
 „Az IoT alig-alig fordul elő, informatikai eszközként a számítógép van jelen.”
 „A mobil eszközök, azokon futó alkalmazások, haszna/hátránya hangsúlyosabban is megjelenhetne.”
 „A „Kommunikáció az interneten” témakörben gyakran csak a tapasztalataik alapján próbálták a tételt kifejteni.”
 „A többi témakörnél alapos felkészülés tapasztalható.”
 „Amíg informatikából előrehozott vizsgát lehet tenni, a fenti probléma nem fog változni.”
 „A szóbeli tételsorban előfordulnak aránytalanságok. Komoly felkészülést igénylő tartalmak mellett előfordul súlytalan töltelék tétel, amivel a vizsgázó és vizsgáztató is csak szenved. Pl. idén: netikett ill. emotion.”

MoodleMoot 2016 25

Szóbeli tételek (példák)

OKTATÁSKUTATÓ ÉS FEJLESZTŐ INTÉZET

A számítógépek illesztőegységei (portok és csatlakozók)
 A képek digitalizálásának módszerei
 Optikai háttértárak és tárolási technológiák

VS

A tárolt leveleken végezhető műveletek
 Az operációs rendszer adattárolási szolgáltatásai
 A számítógépes vírus fogalma, jellemzői

MoodleMoot 2016 26

5. Tapasztalatok összegzése (eredmények)

OKTATÁSKUTATÓ ÉS FEJLESZTŐ INTÉZET

Négy csoport különböztethető meg:

1. aki érti és tudja,
2. aki érti, de nem készült fel alaposan,
3. aki nem érti, de megtanulta,
4. aki nem érti és nem is készült fel alaposan.

MoodleMoot 2016 27

6. Fejlesztési javaslatok

OKTATÁSKUTATÓ ÉS FEJLESZTŐ INTÉZET

(6) Milyen fejlesztési javaslatok fogalmazhatók meg a szóbeli vizsga eredményességének javítása érdekében?
 A tételek nehézségeinek egyenletesebb kialakítása
 A tétel bővebb leírása
 Az értékelési útmutató részeinek feltüntetése a tételeken
 Az értékelési útmutató jegyzetként való alkalmazása
 A tanulás támogatása

MoodleMoot 2016 28

6. Fejlesztési javaslatok (eredmények)

OKTATÁSKUTATÓ ÉS FEJLESZTŐ INTÉZET

A. Nem kell változtatni

A1. „Jelen formában is eredményes lehet a vizsga megfelelő felkészülés esetén.”
 A2. „A tételek megfogalmazása olyan nagy mértékű támogatást ad a tétel kifejtéséhez, hogy további fejlesztésnek nem látom szükségét.”
 A3. „A diákoknak egyszerűsíteni a felkészülését, ha konkrét tételekre tudnának készülni, de akkor a rendszerszintű gondolkodás veszne el.”

MoodleMoot 2016 29

6. Fejlesztési javaslatok (eredmények)

OKTATÁSKUTATÓ ÉS FEJLESZTŐ INTÉZET

B. Szükséges változtatni

B1. „A tételek/számon kérendő tananyag bővítése korszerű ismeretekkel.”
 B2. „Elavult tételek kerüljenek ki. (pl. könyvtár, elméleti részek, történelem, zaj-jel).”
 B3. „Kerüljenek bele: táblagépek, okostelefonok, mai technika, amit a diákok napi szinten használnak.”

MoodleMoot 2016 30

6. Fejlesztési javaslatok
(eredmények)

OKTATÁSKUTATÓ
ÉS FEJLESZTŐ
INTÉZET

C. Segédanyagok fejlesztése

C1. „Kellene egy **összefoglaló kiadvány**, amiből eredményesen fel lehetne készülni a szóbelire.”

C2. „Egy **naprakész digitális tankönyv** (esetleg kidolgozott tételek) sokat javítana a hallgatók felkészültségén, mert **függetlenné válna a tanárok felkészültségétől.**”

**Pontozási kategóriák pontosítása.
A vizsgával kapcsolatos elégedettség mérése.**

MoodleMoot 2016 31

7. Nehézségek a vizsgán

OKTATÁSKUTATÓ
ÉS FEJLESZTŐ
INTÉZET

(7) Milyen **nehézségekkel** találkozhatnak a vizsgáztatók a vizsgán?

Idő optimális kihasználása
A gyenge feleletek felismerése, **leállítása, póttétel**
Etikai kérdések
Konfliktusok kezelése
Összeférhetlenség kezelése

MoodleMoot 2016 32

7. Nehézségek a vizsgán
(eredmények)

OKTATÁSKUTATÓ
ÉS FEJLESZTŐ
INTÉZET

A **terem** állapota nem megfelelő.

A vizsgáztató kollégák **összeférhetlensége**.

Az **előkészítettség** hiánya.

Nem egyforma az **ellátás minősége**.

Elnöki szerepkör értelmezése.

MoodleMoot 2016 33

Összegzés

OKTATÁSKUTATÓ
ÉS FEJLESZTŐ
INTÉZET

A válaszadók mindegyike egyetért abban, hogy a **szóbeli vizsga fontos**, szervesen kiegészíti a gyakorlati vizsgarészt.
Az eredmények azt jelzik, hogy az érettségi rendszer **szabványosítása megtörtént**, a vizsgabizottságok szabályosan, az elvárásoknak megfelelően működnek.
A vizsgáztatók a tapasztalataik alapján **többféle fejlesztési javaslatot** fogalmaztak meg (pl. tételsorok folyamatos frissítése, segédanyagok fejlesztése).

Több szakmai egyeztetésre lenne szükség.

A vizsga tapasztalatait feltáró további vizsgálatok szükségesek.

MoodleMoot 2016 34

OKTATÁSKUTATÓ
ÉS FEJLESZTŐ
INTÉZET

Köszönöm a figyelmet!

Dancsó Tünde

dancso.tunde@gmail.com

MoodleMoot 2016 35